

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНДЕКСИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ПЛВАЩИТЕ ТРЪСТИКОВИ ОСТРОВИ В ЕЗЕРОТО СРЕБЪРНА ПО ДАННИ ОТ SENTINEL 2

Iva Ivanova, Nataliya Stankova, Temenuzhka Spasova

Space Research and Technology Institute – Bulgarian Academy of Sciences, Department of Aerospace information, Acad. G. Bonchev Str., Bl. 1, 1113 Sofia, Bulgaria
ivaivanova@space.bas.bg

Резюме: Мониторингът и инвентаризацията на влажните зони са важни за управлението на техните ресурси и запазването им като устойчиви местообитания за редки и световно застрашени видове. Изследванията в работата са свързани със приложението на индекс класификация за мониторинг на плаващите тръстикови острови в езерото Сребърна. Плаващите тръстикови острови имат изключително важно значение като местообитания на световно застрашени видове птици. Те са уникални за Европа местообитания, представени единствено в езерото Сребърна и Делтата на р. Дунав. За извършване на мониторинга на местообитанията се използва единствената възможност, която предоставя високотехнологичните методи, базирани на дистанционни изследвания от космоса с помощта на сензори с подходящи за целта параметри на регистрираните от тях данни. За целите на изследването са използвани спътникови данни от Sentinel 2 A/B (Коперникус, ЕКА) с помощта на които са получени резултатите за динамиката на растителността върху плаващите тръстикови острови в езерото.

Ключови думи: спътникови данни, влажна зона, плаващи тръстикови острови, индекси

ВЪВЕДЕНИЕ

Спътниковите методи са най – успешни в класификацията и идентификацията на влажните зони, и тяхното разграничаване от другите типове земно покритие. Всички видове влажни зони могат да се изследват чрез използването на дистанционни методи. Една такава влажна зона е езерото Сребърна, което съхранява в себе си уникални типове местообитания – плаващите тръстикови острови, които са обект на настоящето изследване. Тези местообитания имат изключително важно значение имат изключително важно значение за гнезденето на някои от световно застрашените видове птици. Езерото Сребърна е част от биосферния резерват – „Сребърна“ (прекатегоризиран в поддържан резерват), рамсарски обект, част от европейската екологична мрежа Natura2000 със защитени зони по Директивата за птиците (2009/147/ЕО) и Директивата за местообитанията (Директива 92/43/ЕО) и обект от списъка на ЮНЕСКО.

Езерото Сребърна е единственото място в България, където понастоящем може да се наблюдават плаващите тръстикови острови. Те ограждат централното водно огледало на езерото. Поради трудната им достъпност и липсата на данни за тяхната динамика целенасочени изследвания върху площните и пространствени изменения на плаващите тръстикови острови досега почти не са провеждани. Изследвания върху динамиката на плаващите тръстикови острови в езерото Сребърна са направени за първи път от Иванова и др. (2007) на базата на аерокосмическа, GPS и наземна информация, където се установява изменения във формата, площта и местоположението на някои от плаващите острови в езерото. По късно е защитен дисертационен труд , който е едно начало върху изследванията на тези уникални типове местообитания. Настоящото изследване цели да продължи и задълбочи изследванията, за да подпомогне запазването им в бъдеще като едно устойчиво местообитание. Основна цел на изследването ще бъде насочена към приложение на някои от растителните индекси с цел оценка и мониторинг на състоянието влажната зона на базата на дистанционни аерокосмически методи и данни.

Входни данни и методи

Използвани са данни от Европейската космическа агенция(ESA). Сателитите от мисията Коперник, "Sentinel- 1-A и "Sentinel-2-A. "Sentinel-1-A (C band с дължина на вълната от ~ 5,6 см) е радар със синтезирана апертура (SAR). В "Sentinel-2-A" инструментът Multi-Spectral Instrument (MSI) регистрира данните в оптични ленти с различни способности.

Мониторингът е направен за период от една година от месец април 2022 г., до месец май 2023 г., като са използвани спътникови данни само през вегетационния период на растителността.

Индекс класификации

Методиката включва изчисления на спектрални вегетационни индекси и ортогонализиране на мултиспектрални сателитни данни, включително прилагане на трансформация на Tasseled-Cap (TCT) и изчисляване на индекс, базиран на TCT. За оценка на динамиката на растителността в езерото Сребърна, и по специално върху плаващите тръстикови острови са използвани няколко от най-широко използваните вегетационни индекси, като: нормализираният диференциален растителен индекс (NDVI); модифициран индекс на растителността, коригиран спрямо почвата (MSAVI2); нормализираният воден индекс (NDWI).

NDVI

NDVI е най-широко използваният спектрален индекс за мониторинг на растителността и оценка на фотосинтетичната активност

$$NDVI = \frac{(NIR - RED)}{(NIR + RED)}$$

MSAVI

MSAVI2 е адаптирана версия на коригирания към почвата растителен индекс (SAVI). Разработен е за намаляване на слабостите на NDVI, свързани с неговите неточности, когато се прилага към зони с висока степен на открита почвена повърхност [6]. Този индекс е особено ефективен в райони, които имат различни коефициенти на осветеност на почвата

$$MSAVI2 = \frac{(2 * NIR + 1 - \sqrt{(2 * NIR + 1)^2 - 8 * (NIR - RED)})}{2}$$

NDGI

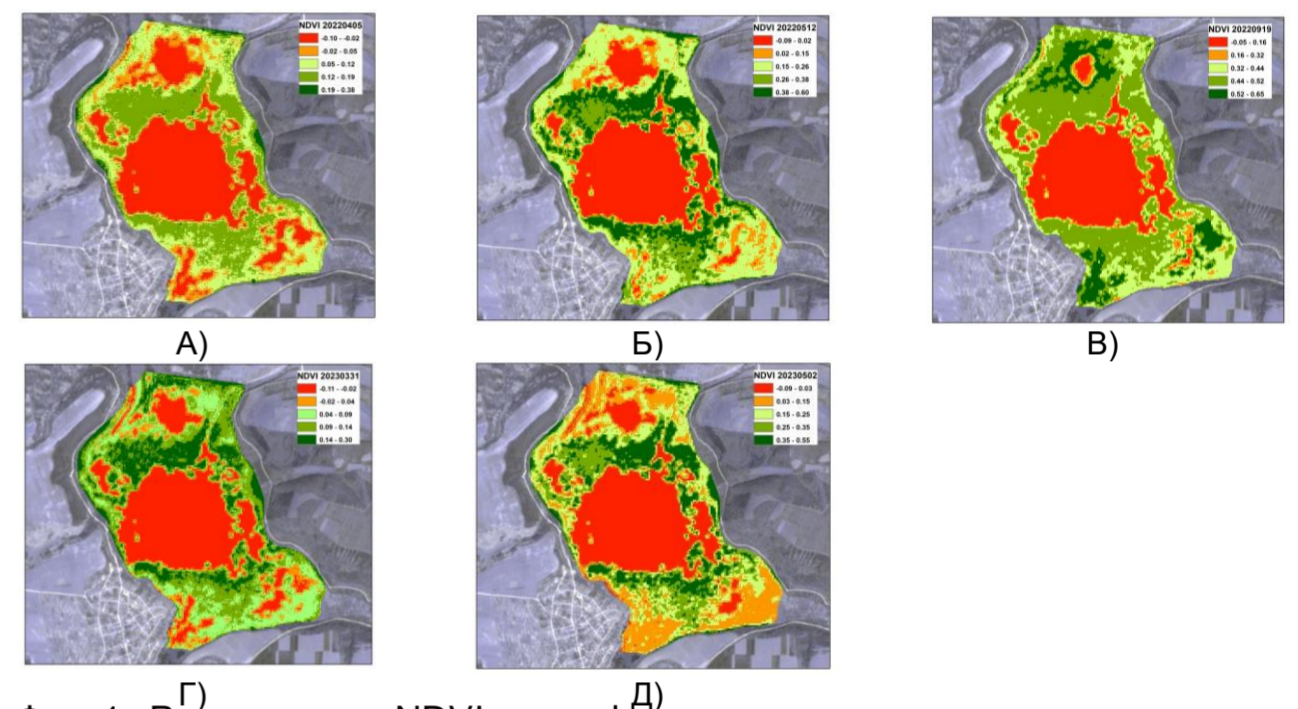
Подходът за дефиниране на NDGI индекс въз основа на ортогонализиране на сателитни изображения с помощта на компонента Greenness се основава на характеристиките на спектралното отражение на растителността. От една страна, информацията, съдържаща се в сателитните изображения, зависи главно от възможностите за спектрална и пространствена разделителна способност на сензора и от спектралните отразяващи характеристики на растенията, определени от тяхното моментно състояние (клетъчна структура и съдържание на вода/хлорофил). NDGI оценява количествено леките положителни и отрицателни стойности на изменение на зелената маса на растителността за даден период от време. NDGI варира от +1 до -1, като NDGI < 0 показва отрицателна промяна, а NDGI > 0 показва положителна промяна.

$$NDGI = \frac{GR_n(t_2) - GR_n(t_1)}{|GR_n(t_2)| + |GR_n(t_1)|}$$

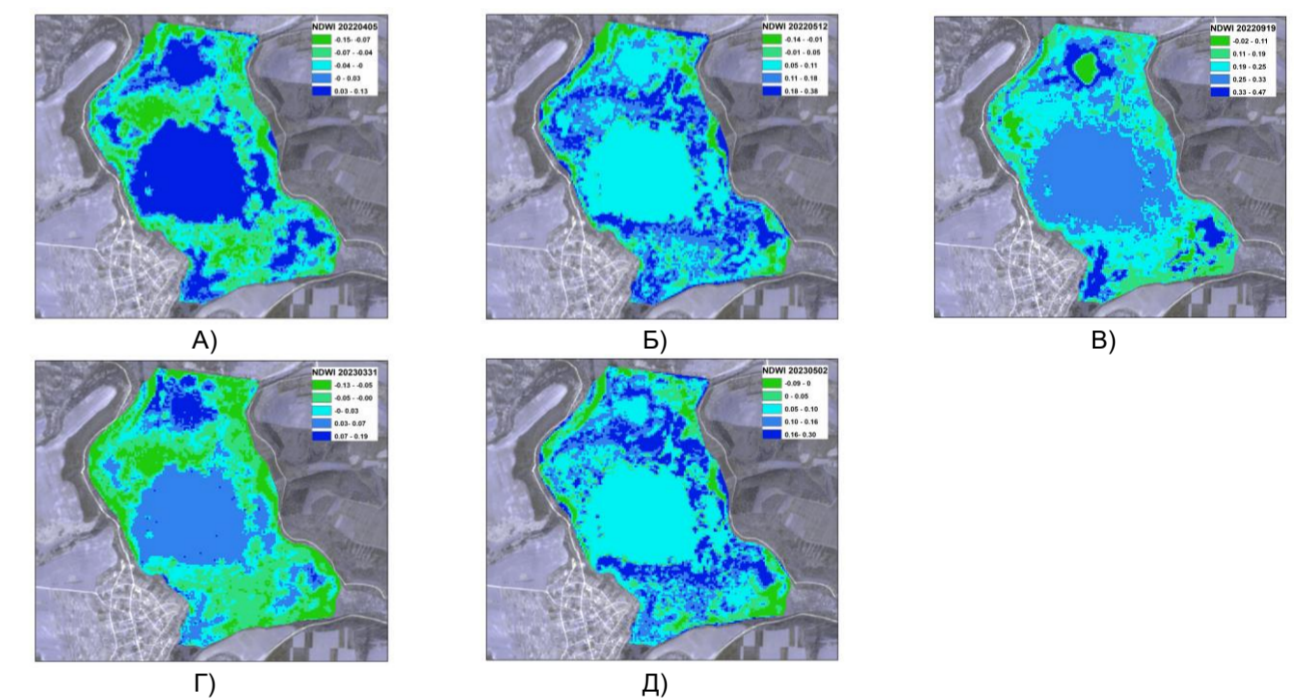
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изследванията на вегетационния индекс върху плаващите тръстикови острови са от съществено значение за извършването на мониторинг на динамиката на тези екосистеми и могат да предоставят ценни данни за тяхното здраве и биоразнообразие. Данните от приложението на различните индекси предоставят ценна информация за физиологичното състояние на растенията върху плаващите тръстикови острови и може да служи като индикатор за техните здравословни условия и реакции на сезонните и климатични промени. Тази информация е от съществено значение за управлението и опазването на тези уникални екосистеми. Получените резултати предоставят информация, която подпомага изучаването им и допринася за опазването на тези уязвими природни обекти. Това ще подпомогне бъдещи изследвания, насочени конкретно към движението и динамиката им във времето.

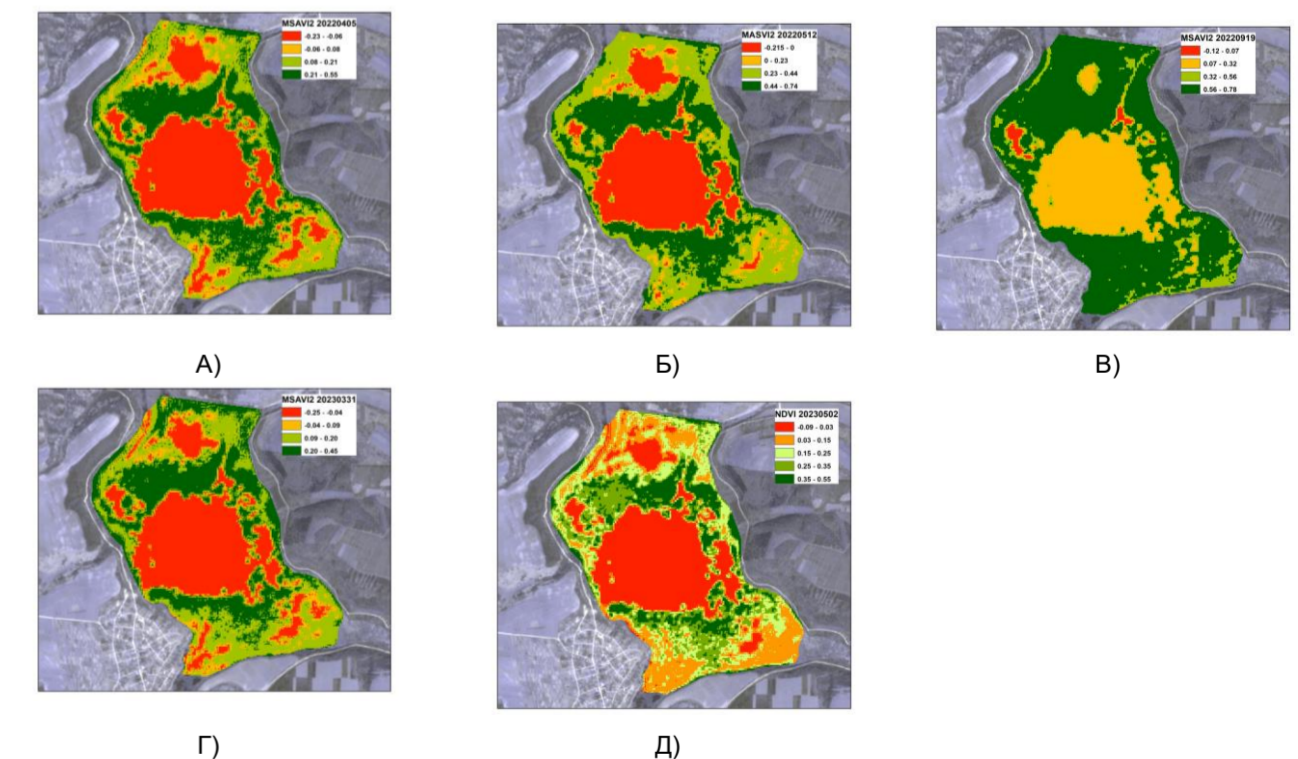
РЕЗУЛТАТИ:

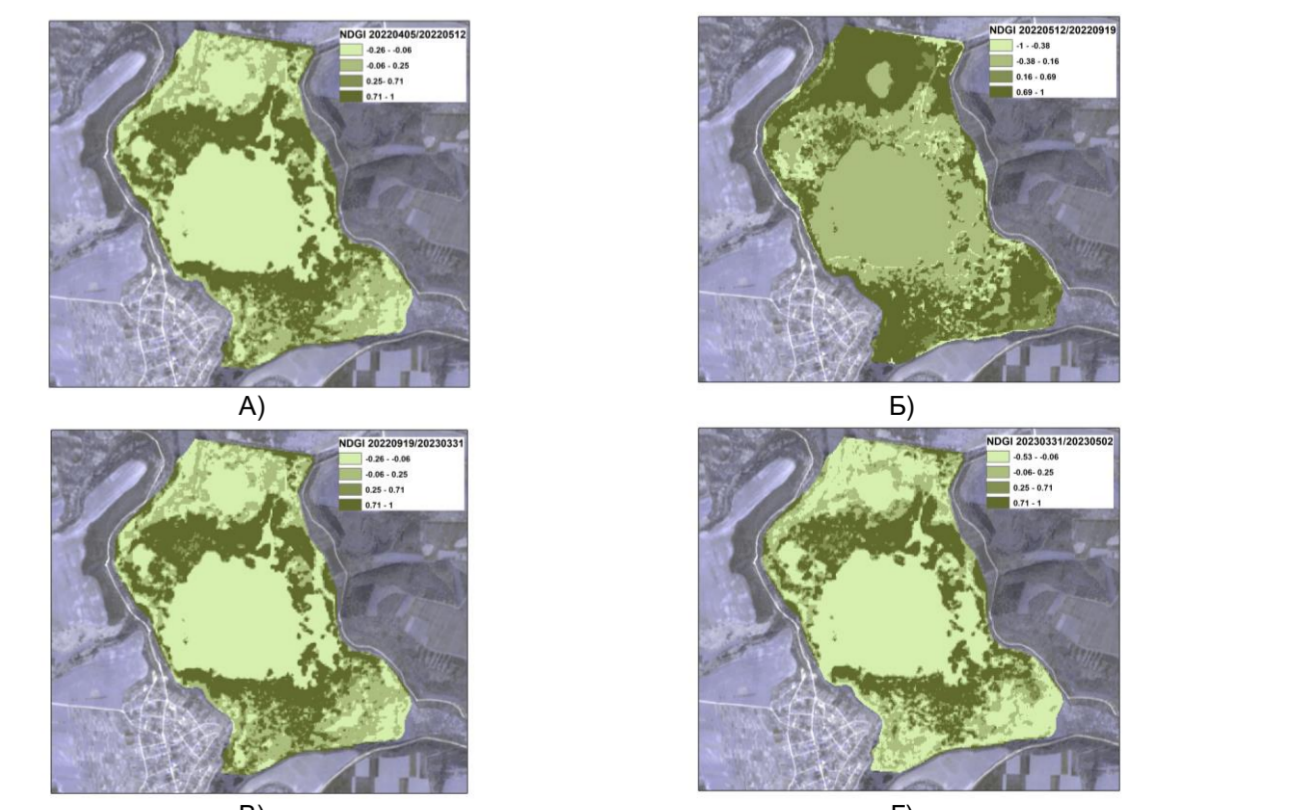
Фиг. 1. Резултати от NDVI класификацията на плаващите тръстикови острови в езерото Сребърна

Фиг. 2. Резултати от NDWI класификацията на плаващите тръстикови острови в езерото Сребърна

Фиг. 3. Резултати от MSAVI2 класификацията на плаващите тръстикови острови в езерото Сребърна

Фиг. 4. Резултати от NDGI класификацията на плаващите тръстикови острови в езерото Сребърна